

și acești vapori năvălindu, trecu afară printr'o țevă séu flueru de feru ori de aramă, lovindu aerulu cu mare putere; și astu-felu, se produce atunci șueratululu celu tare și ascuțitu, cum l'auđiți!—

Ecce așa: prin învățatură și răbdare, ómeii au ajunsu să pótă călători repede și cu mare ușurință, numai prin ajutorulu focului și a cătoru-va cofe de apă. — Minunată și frumoasă invențiune e acesta, Domnule învățătoru!—Da, copii. Drumulu de feru, telegrafulu, mașina pentru typographie, paratonerulu ¹⁾, bussola ²⁾, balónele prin aeru ș. alt., nu numai că santu nisce lucruri minunate și frumoșe, dar' santu și fórte folositoare; érá ómenii ce le-au descoperitu, santu nisce ángerii ³⁾ pământesei, și adevérați bine-făcători ai omenirei și bieteloru animale, care addese-ori, împovorate pe timpuri grele, periau chinuite sub jugu!—

25. Ia! clopoțelulu sună.

Clopoțelulu de la gară,
A datu semnu de pornire;
Toți'n grabă alergară,
Toți, cu toți într'o unire. . . .
Raru rămâne unu drumețu
Surdu, la astă deșteptare;
Somnorosulu e istețu,
Când e óra de plecare.—
Sare iute în trăsură
Pasagerulu îngrijitu;
Trenu'n grabă se smuncesce,
Trenu, étá-lu, a pornitu!
Fumululu essă, trenulu sbórá,
Pasagerii linisciți,
Ori-ce vreme-a fi afară,
Au pornitu, ísu buni porniți.—

Animalulu ce o-dată
Sub jugu greu se chinuía,
În trăsură astă-dată
Parte dréptă și elu ieá. . . .
Mașinistu'i surugiu,
Țipătórea biciulu seu;
Ér' vaporii, cai fugari,
Ímboldiți de focu mereu!
Nici te simți, și ai ajunsu
La părinți, rude, amici.
Când o-dată puteai perde
Interese, mari și mici.
Écca mintea omenescă
Pêně unde a ajunsu:—
A ajunsu ca să domnescă,
Pên' și coló 'n aeru susu!—

I. Créngă.

26. Radu Negru.

Trecussă mai bine de 1,000 ani, de la aședarea strămoșiloru noștri romani pe pământulu Daciei, de cătră marele Traian, și cu tóte aceste nu se mai finiau nenumératele năvăliri, din partea unoru ómeni streini, cari mai multu séménau cu fiarele sélbatice, de cátu cu ómenii. Acești selbatici, se numiau: **Goți, Gepiđi, Avari, Longobarđi, Tataři, Huni** și alți nenumérați dușmani, ce se repeđiau ca nisce lupi assupra strămoșiloru nostri din Daciea, ucigându și prădându totu ce li eșia înna-
inte.—În fine la anulu 1290, românii din munții Făgărașulu, se coboriră pêně la **Câmpu-Lungu**, împreună cu domnulu lor **Radu Negru**, numitu și **Basarabă**; și aci, unindu-se cu toți românii de la șesuri, cari și ei aveau domnișori, alungară pe barbari. După acésta, Radu Ne-

¹⁾ Apărătoru de trăsnetu. ²⁾ Instrumentulu, care tot-d'a-una arată navigatoriloru pe mări, méđă-nopte și méđă-đi. ³⁾ Oameni fórte descepti și cu ánimă bună.